

خاورمیانه بر لبه پرتگاه جنگ تمام‌عیار؟

ناظران با اشاره به همزمانی حمله هوایی امریکا به مواضع سازمان حشدالشعبی و وقوع دو انفجار تروریستی در ایران هشدار دادند

رسانه‌های غربی یک‌صدا مدعی‌اند که ترور خونین صالح العاروری، مرد شماره دوم حماس و همزمانی‌اش با حمله تروریستی به کرمان در سالروز ترور سردار شهید قاسم سلیمانی، خاورمیانه و ایالات متحده را در آستانه جنگ منطقه‌ای قرار داده است. تنها ساعاتی بعد از حمله تروریستی به کرمان، رسانه‌ها از حمله پهپادی ایالات متحده به

عراق خبر دادند؛ حمله‌ای که واکنش‌های بسیاری را برانگیخت، در حالی که ایالات متحده مدعی شد که در جریان این حمله از رویکرد تدافعی پیروی کرده، مقام‌های امنیتی عراق ضمن محکوم کردن چنین کنشی اعلام کردند که یکی از پایگاه‌های سازمان الحشد الشعبی در مجتمع ساختمان وزارت کشور عراق هدف حمله هوایی قرار گرفته و حاج ابو تقوی السعیدی، یکی از فرماندهان جنبش النجباء و دستیارش در بغداد شهید شدند.

ماجراجویی پر هزینه

بعد از حمله پهبادی آمریکا به یکی از پایگاه‌های حشدالشعبی، دفتر محمد شیاع السوداني، نخست‌وزیر عراق، ائتلاف به رهبری ایالات متحده را مسوول این حمله دانست و آن را «حمله‌ای غیرقانونی به یک نهاد امنیتی عراق» خواند، رخدادی که به گفته السوداني ناقض توافق موجود بین واشنگتن و بغداد قلمداد خواهد شد. پت رایدر، سخنگوی پنتاگون از پاسخ مستقیم به اظهارات نخست‌وزیر عراق خودداری کرد. با این حال، مقامات دفاعی آمریکا مدعی شدند که ابوتقوی «به‌طور فعال در برنامه‌ریزی و اجرای حملات علیه مواضع آمریکا در منطقه

مشارکت داشته است.» ایالات متحده نزدیک به دو هزار و 500 مستشار نظامی در کنار نیروهای عملیات ویژه خود در عراق مستقر کرده است. به نوشته وال استریت ژورنال، در چنین شرایطی پایگاه‌های امریکا در عراق و سوریه از 17 اکتبر حداقل 120 بار مورد حملات پرتابه‌ای تقریباً روزانه قرار گرفته‌اند. ایالات متحده مدعی است که محور مقاومت، گروه حامی ایران در اجرای این حملات نقش دارد. در همین راستا فرانترمن، تحلیلگر منطقه‌ای جروزالم پست در گفت‌وگو با پولیتیکو مدعی شده که محور مقاومت، گروه حامی ایران مطمئناً در تلاشند تا اسرائیل را منزوی‌تر کرده و نفوذ ایالات متحده را تضعیف کنند. از منظر او اسرائیل برخلاف تصوراتش توانایی‌های بازدارندگی ندارد.

امریکا در واکنش به حملات در ماه‌های اخیر شش حمله هوایی انجام داده - سه حمله در سوریه و حداقل سه حمله در عراق. ناظران مدعی‌اند، حمله اخیر ایالات متحده به عراق، احتمالاً فشار داخلی بر دولت سودانی را جهت درخواست برای خروج نیروهای امریکایی از این کشور افزایش خواهد داد. جنگ در غزه باعث تشدید درگیری‌ها در سراسر منطقه شده است. در شرایطی که واشنگتن درگیر اعضای مقاومت در عراق و همچنین تفلاً برای مهار حملات پهلادی و موشکی انصارالله در دریای سرخ و باب المندب است، ارتش رژیم اسرائیل و حزب‌الله لبنان در امتداد مرزهای سرزمین‌های اشغالی رویاروی هم قرار گرفته‌اند.

رویارویی در امتداد خط مرزی

آن‌گونه که نشریه اکونومیست مدعی شده، دامنه رویارویی بین اسرائیل با حزب‌الله و محور مقاومت به سرعت در حال گسترش است. به خصوص پس از انفجار 2 ژانویه در محله ضاحیه بیروت. حمله تهاجمی اسرائیل به این منطقه که مقر یکی از پایگاه‌های حزب‌الله لبنان است منجر به شهادت صالح العاروری، یکی از رهبران ارشد حماس و همچنین چندین فرمانده دیگر این گروه شد. حزب‌الله در واکنش به حملات تهاجمی اسرائیل گفت که این ماجراجویی خونین بدون «مجازات» نخواهد بود و «انگشت آنها روی ماشه است». پیش‌تر، برخی مقامات اروپایی نگران بودند که در نبرد حاکم، چندین جبهه به‌طور همزمان گشوده شود. در همین راستا اکونومیست به نقل از مقام‌های غربی مدعی است که ارتش اسرائیل به واسطه ماجراجویی‌ها و رویکرد رادیکال‌ش پتانسیل گشودن جبهه‌ای دیگر برای درگیری را دارد، به ادعای این گروه اگرچه در بعضی مواقع درگیری گسترده‌تر اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد، اما تلاش برای مهار تنش‌ها ادامه دارد. به ادعای این نشریه، نیروهای

حزبالله حدود 2 تا 3 کیلومتر از مرز عقب‌نشینی کرده‌اند، کنشی که به باور ناظران می‌تواند تاکتیکی باشد هرچند از منظر گروهی دیگر نشان از خویشتنداری حزب‌الله یا پیروی این گروه از استراتژی صبر دارد.

در شرایطی که بسیاری مدعی‌اند که رویارویی احتمالی میان حزب‌الله و اسرائیل در کوتاه‌مدت بعید به نظر می‌رسد، اما تداوم حملات پهپادی و موشکی محور مقاومت به پایگاه‌های آمریکا در سوریه و عراق و همچنین حملات انصارالله به دریای سرخ اسرائیل و کل خاورمیانه را بر لبه پرتگاه قرار داده است. آن‌گونه که وال استریت ژورنال مدعی است، انصارالله که بخش‌های بزرگی از یمن را در اختیار دارد، با حمله به کشتی‌های باری در دریای سرخ، تجارت جهانی را مختل کرده‌اند. یک نیروی دریایی بین‌المللی به رهبری آمریکا در تلاش است تا از کشتی‌هایی که از طریق تنگه باب‌المنندب عبور می‌کنند، محافظت کند، مسیری کلیدی که از یمن می‌گذرد و به کانال سوئز منتهی می‌شود. اما خطوط اصلی حمل‌ونقل در اطراف آفریقای جنوبی در حال تغییر است و منجر به سفرهای طولانی‌تر و پرهزینه می‌شود. مارکو فورجیونه، مدیرکل موسسه صادرات و تجارت بین‌الملل، مدعی است که تصمیم معقول این است که اکثریت قریب به اتفاق حمل‌کنندگان از دماغه امید عبور کنند، هرچند خود این کارشناس مدعی است که این گزاره، گزاره‌ای است پر هزینه، چرا که در جریانش زمان اضافی دریانوردی دو هفته طولانی‌تر شده، بیش از یک میلیون پوند به سفر تحمیل خواهد شد و خطرات دزدی دریایی، به ویژه در غرب آفریقا نیز باید لحاظ شود.

صبر بایدن به پایان رسید!

ایالات متحده و ده‌ها کشور دیگر روز پنجشنبه به انصارالله یمن هشدار مکتوب دادند تا حملات به کشتی‌های بین‌المللی در دریای سرخ را متوقف کنند. مقامات دفاعی در گفت‌وگو با المانیتور مدعی شدند که پنتاگون قبلاً گزینه‌های مورد نیاز در باب حمله علیه انصارالله را آماده کرده است. به ادعای گروهی از ناظران، تاکنون ایالات متحده از حملات متقابل علیه پایگاه‌های انصارالله در یمن خودداری کرده، چرا که نمی‌خواهد آتش‌بس شکننده در یمن تضعیف شود. اما اکنون مقامات دولت بایدن نشان داده‌اند که صبرشان به پایان رسیده است.

در این میان گروهی از ناظران مدعی شدند که کاخ سفید باید خویشتندار باشد و در میانه جنگ اسرائیل در غزه، آتش‌درگیری‌ها را به سمت جغرافیایی دیگر گسترش ندهد. در شرایط کنونی ایالات متحده

در تلاش است تا عملیات «نگهبان رفاه» را کلید بزند. مقامات پنتاگون مدعی‌اند که از اواخر دسامبر، بیش از 20 کشور با ابتکار جدید امنیت دریایی به رهبری ایالات متحده همصدا شده‌اند. با این حال آن‌گونه که وال استریت ژورنال افشا کرده، در عمل تعداد کمی از کشتی‌های جنگی کمک کرده‌اند و حداقل دو متحد ایالات متحده از این طرح فاصله گرفته‌اند. در میان کشورهای عربی، تنها بحرین حضور خود در ائتلاف را اعلام کرده است. به ادعای ناظران فعلا دو چیز روشن است. حملات 7 اکتبر در حال تغییر شکل خاورمیانه است. همزمان اسرائیل تحت رهبری بنیامین نتانیا هو مرتکب اشتباهاتی شده و امنیت خود را بیش از هر زمان دیگری تضعیف کرده است.

دکترین پر هزینه «بی‌بی»

یکی از مقام‌های دولت بایدن که نخواست نامش فاش شود در گفت‌وگو با وال استریت ژورنال مدعی شد که از زمان حمله 7 اکتبر حماس، اسرائیل مجبور شده در دکترین امنیتی‌اش تجدید نظر کند، چرا که هیچ‌کدام از اهرم‌های تعریف‌شده در این دکترین، کارایی نداشتند. دیوارها جلوی حمله هفتم اکتبر را نگرفتند. پدافند هوایی اسرائیل هنوز ممکن است تحت‌تاثیر زرادخانه موشکی پیشرفته‌تر گروه‌های حامی ایران در لبنان، یمن و جاهای دیگر قرار بگیرد. در چنین شرایطی گروهی از تحلیلگران مدعی‌اند که حمایت آمریکا از اسرائیل به معنای تلاش واشنگتن برای تنش‌زدایی میان تل‌آویو و کشورهای حاشیه خلیج فارس است؛ گزاره‌ای ادعایی که امنیت این رژیم را تامین خواهد کرد. با این حال شواهد نشان می‌دهد نتانیا هو از اجرای این منطق ادعایی طفره رفته است. تاکتیک‌های اسرائیل نشان‌دهنده بی‌توجهی به جان غیرنظامیان است. مقامات حماس می‌گویند که بیش از 22 هزار غیرنظامی و نظامی کشته شده‌اند. سازمان ملل می‌گوید ممکن است هفت هزار نفر زیر آوار باشند. همزمان آب، غذا و دارو بسیار کم به غزه می‌رسد و هیچ منطقه امنی برای غیرنظامیان وجود ندارد. به نظر می‌رسد که نتانیا هو برنامه‌ای جز هرج و مرج یا اشغال پس از جنگ ندارد.

منبع: روزنامه اعتماد 16 دی ماه 1402 خورشیدی